

**WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W RZESZOWIE**

**KALENDARIUM
WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ
I ROCZNIC
W 2010 ROKU**

RZESZÓW 2009

**Opracowano:
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
WiMBP w Rzeszowie**

KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ I ROCZNIC W 2010 ROKU

Kalendarium ważniejszych wydarzeń i rocznic w 2010 roku zawiera daty związane z życiem pisarzy, poetów, artystów, osób mających wpływ na literaturę, naukę i kulturę zarówno polską, jak i światową. Wśród wymienionych twórców są laureaci Nagrody Nobla, zarówno Literackiej, jak też w innych dziedzinach, malarze, kompozytorzy i muzycy, politycy, naukowcy, odkrywcy oraz twórcy regionalni. W kalendarium uwzględniono informacje dotyczące rocznic i wydarzeń o zasięgu narodowym i międzynarodowym. Wzbogacono je dodatkowo o ważne daty z zakresu historii religii, muzyki, historii sztuki (malarstwa, rzeźby, filmu, teatru), historii politycznej oraz społecznej Polski. Zawiera również daty związane z historią techniki, nauki, daty przypominające o ważnych dla rozwoju cywilizacji i kultury odkryciach naukowych oraz o dokonaniach Polaków na arenie międzynarodowej. Kalendarium skierowane jest do mniejszych i większych placówek bibliotecznych jako inspiracja i pomoc w działalności popularyzatorskiej, edukacyjnej i oświatowej na rzecz środowiska, w którym działają.

W kalendarium dokonano podziału na dwie zasadnicze części. W pierwszej zamieszczono rocznice o wymiarze ogólnopolskim i ogólnoświatowym, druga część poświęcona jest natomiast rocznicom o zasięgu regionalnym i dotyczy osób związanych z województwem podkarpackim, czy to ze względu na miejsce urodzenia, czy też w związku z ich działalnością na rzecz środowiska, w którym żyli i działali.

Uzupełnieniem a zarazem integralną częścią niniejszej publikacji jest opracowane także przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny WiMBP w Rzeszowie **Kalendarium wybranych rocznic literackich i wydarzeń w roku 2009 (do wykorzystania w bibliotekach dla dzieci)**.

W 2010 roku przypada dwusetna rocznica urodzin Fryderyka Chopina, wybitnego polskiego kompozytora i pianisty, czołowego przedstawiciela muzyki okresu romantyzmu na świecie. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił ten rok **Rokiem Chopinowskim**. Fryderyk Chopin (1810-1849) to najwybitniejszy kompozytor polski, słynny pianista, urodzony w Żelazowej Woli. Czołowy przedstawiciel muzyki okresu romantyzmu na świecie. Tworzył niemal wyłącznie kompozycje fortepianowe, nazywany bywa poetą fortepianu a jego dzieła wymagają od wykonawców dużej wprawy i wirtuozerii. Od 1927 r. odbywają się w Warszawie słynne na całym świecie Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. Fryderyka Chopina.

ONZ ogłosiło rok 2010 **Międzynarodowym Rokiem Różnorodności Biologicznej**.

KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ I ROCZNIC W 2010 ROKU

I. ROCZNICE I WYDARZENIA W POLSCE I NA ŚWIECIE

STYCZEŃ

1 I ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU

2 I 1920 Urodził się **ISAAC ASIMOV** (zm. 6 IV 1992), amerykański pisarz, wykładowca i popularyzator nauki, biochemik, czołowy twórca prozy fantastycznonaukowej, powieści kryminalnych i książek popularnonaukowych. Uznanie przyniósł mu cykl powieściowy o Fundacji - Cesarstwie Galaktycznym *Fundacja, Fundacja i Imperium, Druga Fundacja*. Napisał m. in.: opowiadania *Ja, robot*; kontynuacją wątku był tom *Świat robotów*. Autor trylogii *Imperium galaktyczne, Gwiazdy jak pył*.

90. rocznica urodzin

3 I 1875 Zmarł **PIERRE ATHANASE LAROUSSE** (ur. 23 X 1817), francuski wydawca, leksykograf, gramatyk. Założyciel wydawnictwa Librairie Larousse w Paryżu, działającego do dzisiaj.

135. rocznica śmierci

4 I 1960 Zmarł **ALBERT CAMUS** (ur. 7 XI 1913), francuski pisarz, dramaturg, eseista i publicysta. Z wykształcenia filozof i literaturoznawca. Działacz ruchu oporu w czasie II wojny światowej. Autor m. in.: *Obcego, Mitu Syzyfa, Dżumy, Upadku*, zbioru nowel *Wygnanie i królestwo*.

Laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1957 r.

50. rocznica śmierci

4 I 1965 Zmarł **THOMAS STEARNS ELIOT** (ur. 26 IX 1888), anglo-amerykański poeta, dramaturg, krytyk literacki. Autor m. in.: zbiorów wierszy *Purfrock i inne spostrzeżenia, Podróż Trzech Króli*, esejów zebranych w tomie *Święty gaj*, poematów *Ziemia jałowa, Popielec* oraz dramatu poetyckiego *Morderstwo w katedrze*.

W 1948 roku został wyróżniony Literacką Nagrodą Nobla.

45. rocznica śmierci

9 I 1890 Urodził się **KAREL ČAPEK** (zm. 25 XII 1938), czeski prozaik, dramaturg i eseista. Autor m.in. groteskowej powieści *Inwazja jaszczurów* oraz dramatów *Biała zaraza i Matka*.

120. rocznica urodzin

- 18 I 1940 Zmarł **KAZIMIERZ PRZERWA – TETMAJER** (ur. 12 II 1865), poeta, prozaik, dramaturg, publicysta, krytyk sztuki, zaliczany do najwybitniejszych poetów Młodej Polski. Autor m. in.: kilku tomów *Poezji*, gawęd góralskich *Na skalnym Podhalu*, powieści historycznych *Legenda Tatr*, *Koniec epopei*.
70. rocznica śmierci
145. rocznica urodzin
- 20 I 2005 Zmarł **JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI**, właśc. Zdzisław Jeziorański (ur. 2 X 1914), dziennikarz, pisarz i działacz polityczny, żołnierz AK, dyrektor Radia Wolna Europa.
5. rocznica śmierci
- 21 I 1950 Zmarł **GEORGE ORWELL**, właśc. Eric Arthur Blair (ur. 25 I 1903), angielski powieściopisarz i publicysta. Korespondent wojenny BBC w czasie II wojny światowej. Napisał m. in.: powieści *Folwark zwierzęcy*, *Rok 1984*, *Córka proboszcza*, *Wiwat aspidistra*.
60. rocznica śmierci
- 23 I 1905 Urodził się **KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI** (zm. 6 XII 1953), poeta, prozaik, członek grupy literackiej Kwadryga. Autor powieści *Porfirion Osielek czyli Klub Świętokradców*, poematów *Bal u Salomona*, *Niobe*, *Wit Stwosz*, tomu wierszy *Zaczarowana dorożka*, groteskowych miniatur satyrycznych *Teatrzyk „Zielona Gęś”*.
105. rocznica urodzin
- 29 I 1720 Urodził się **FRANCISZEK BOHOMOLEC** (zm. 24 IV 1784), jezuita, nauczyciel, redaktor, komediopisarz, poeta, publicysta, tłumacz, wydawca – jeden ze współtwórców polskiego Oświecenia. Autor m.in. licznych komedii konwiktowych: *Małżeństwo z kalendarza*, *Pan dobry*, *Nędza uszczęśliwiona* oraz znanej pieśni biesiadnej *Kurdesz nad Kurdeszami*.
290. rocznica urodzin
- 29 I 1860 Urodził się **ANTON PAWŁOWICZ CZECHOW** (zm. 15 VII 1904), rosyjski nowelista i dramatopisarz, z zawodu lekarz. Autor m. in.: dramatów *Mewa*, *Wujaszek Wania*, *Trzy siostry*, *Wiśniowy sad*, opowiadań *Śmierć urzędnika*, *Kameleon*, *Złoczyńca*.
150. rocznica urodzin

LUTY

3 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z RAKIEM

- 4 II 1505 Urodził się **MIKOŁAJ REJ**, pseud. m. in. Ambroży Korczbok Rożek (zm. 8 IX a 4 X 1569), poeta, prozaik, tłumacz, jeden z pierwszych przedstawicieli polskiej literatury renesansowej. Autor m. in.: traktatu moralistyczno - satyrycznego *Krótką rozprawa między trzema osobami Panem, Wójtem a Plebanem*, dzieła *Wizerunek własny żywota człowieka poczciwego*, zbioru epigramatów *Zwierzyniec*, zbioru fraszek *Figliki*, dramatu *Żywot Józefa*, zbioru kazań *Postylla*.
505. rocznica urodzin

- 7 II 1885 Urodził się **SINCLAIR LEWIS**, właśc. Harry S. Lewis (zm. 10 I 1951), powieściopisarz i nowelista Amerykański, reporter i redaktor nowojorskich czasopism. Napisał m. in.: powieści *Ulica główna*, *Babbitt*, *Doktor Arrowsmith*, *Elmer Gantry*.
W 1930 r. jako pierwszy Amerykanin został uhonorowany Literacką Nagrodą Nobla.
125. rocznica urodzin
- 10 II 1890 Urodził się **BORYS LEONIDOWICZ PASTERNAK** (zm. 30 V 1960), rosyjski poeta, prozaik i tłumacz. Autor m. in.: tomów poetyckich *Życie – moja siostra*, *Tematy i wariacje*, *Powtórne narodziny*, *W porannych pociągach*, *Przestwór ziemski* oraz powieści *Doktor Żywago*.
W 1958 r. otrzymał Literacką Nagrodę Nobla, której nie odebrał z powodu nagonki i kampanii prasowej zorganizowanej w ZSRR.
120. rocznica urodzin
50. rocznica śmierci
- 10 II 2005 Zmarł **ARTHUR MILLER** (ur. 17 X 1915), dramaturg amerykański. Najślynniejsze sztuki: *Śmierć komiwojażera*, *Czarownice z Salem*, także autor powieści *Focus*, scenariuszy filmowych *Sklócenie z życiem*.
5. rocznica śmierci
95. rocznica urodzin
- 11 II ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH**
- 15 II 1905 Zmarł **LEWIS WALLACE** (ur. 10 IV 1827), amerykański powieściopisarz, wojskowy i dyplomata. Autor m. in. powieści: *Ben Hur*, *Książę indyjski czyli Upadek Konstantynopola: Powieść na tle historycznym*.
105. rocznica śmierci
- 21 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO**
- 21 II 2005 Zmarł **ZDZISŁAW BEKSIŃSKI** (ur. 24 II 1929 w Sanoku), malarz, rzeźbiarz, fotografik i artysta posługujący się grafiką komputerową, z wykształcenia architekt.
5. rocznica śmierci
- 23 II 1945 Zmarł **ALEKSIEJ NIKOŁAJEWICZ TOŁSTOJ** (ur. 10 I 1883), pisarz, dramaturg i publicysta rosyjski, przedstawiciel nurtu realistycznego. Autor m.in. trylogii *Droga przez mękę*, powieści historycznej *Piotr Pierwszy* oraz dramatu *Iwan Groźny*.
65. rocznica śmierci
- 24 II 1885 Urodził się **STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ**, pseud. **WITKACY** (zm. 18 IX 1939), dramatopisarz, prozaik, eseista, malarz, filozof. Autor m. in. sztuk teatralnych: *W małym dworku*, *Mątwą*, *Jan Maciej Karol Wścieklica*, *Szewcy*, *Matka*, powieści groteskowo – fantastycznych *Pożegnanie jesieni*, *Nienasyconie*.
125. rocznica urodzin

MARZEC

- 1 III 1935 Urodził się **ERNEST BRYLL**, poeta prozaik, dramatopisarz, krytyk filmowy i publicysta, tłumacz, dyplomata. Autor m.in. zbiorów wierszy: *Wigilie wariata*, *Rok Polski*, *Gołąb pocztowy*; dramatów: *Rzecz Listopadowa*, *Kto ty jesteś*, *Życie jawą*; popularnych widowisk nawiązujących do tradycji ludowej: *Po górach, po chmurach*, *Na szkle malowane*, *Wieczernik*; powieści *Stadium*, *Jałowiec* i tomów opowiadań: *Gorzko, gorzko...*, *Drugi niedzielny autobus*.
75. rocznica
- 2 III 1980 Zmarł **JAROSŁAW IWASZKIEWICZ** (ur. 20 II 1894) pseud. Eleuter i in., poeta, prozaik, dramatopisarz, eseista, tłumacz. Autor opowiadań: *Panny z Wilka*, *Matka Joanna od Aniołów*, tomów poetyckich *Warkocz jesieni*, *Muzyka wieczorem*, prozy poetyckiej *Legendy i Demeter*, powieści *Sława i chwała*.
30. rocznica śmierci
- 2 III 1930 Zmarł **DAVID HERBERT LAWRENCE** (ur. 11 IX 1885), angielski prozaik, poeta i krytyk literacki. Znany jako autor powieści: *Synowie i kochankowie*, *Zakochane kobiety*.
80. rocznica śmierci
125. rocznica urodzin
- 3 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY**
- 8 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET**
- 8 III 1960 Zmarł **WACŁAW ROGOWICZ** (ur. 28 IX 1879), powieściopisarz, nowelista, tłumacz. Autor m. in.: powieści *Samson*, zbioru nowel *Mozaika kaukaska*, *Rywalki*, sztuki teatralnej *Chór pielgrzymów* oraz prac publicystycznych m. in. *Warszawa wydarta niepamięci*, *Kolorowe wspomnienia*.
50. rocznica śmierci
- 10 III 1940 Zmarł **MICHAŁ AFANASJEWICZ BULHAKOW**, (ur. 15 V 1891), rosyjski prozaik i dramatopisarz, z wykształcenia lekarz. Debiutował jako felietonista, autor m. in.: powieści satyrycznych *Diaboliada*, *Mistrz i Małgorzata*, alegoryczno – fantastycznych *Psie serce*, opowiadań: *Zapiski na mankietach*, *Pan Piłsudski i inne opowiadania*.
70. rocznica śmierci
- 13 III 1975 Zmarł **IVO ANDRIĆ** (ur. 10 X 1892), powieściopisarz, nowelista i poeta serbski. Autor powieści: *Most na Drinie*, *Konsulowie ich cesarskich mości*, *Panna*, *Przeklęte podwórze*.
Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1961 r.
35. rocznica śmierci
- 15 III 1830 Urodził się **PAUL HEYSE** (zm. 2 IV 1914), poeta, powieściopisarz, dramaturg i nowelista niemiecki. Autor ponad 160 nowel zawartych w zbiorach: *Nowele włoskie*, *Cztery kobiety*, *Kleopatra i inne nowele*.

W 1910 r. jako pierwszy pisarz niemiecki wyróżniony zostaje Literacką Nagrodą Nobla.

180. rocznica urodzin

16 III 1940 Zmarła **SELMA LAGERLÖF** (ur. 20 XI 1858), powieściopisarka i nowelistka szwedzka. Autorka m. in. powieści: *Gösta Berling*, *Dziwy Antychrysta*, eposu chłopskiego *Jerozolima*. Autorka książek dla dzieci pt. *Cudowna podróż*, *Dziewczynka z fermy na błotach*.

W 1909 r. otrzymała Literacką Nagrodę Nobla.

70. rocznica śmierci

19 III 1985 Zmarł **LEOPOLD TYRMAND** (ur. 16 V 1920), prozaik, eseista, dziennikarz i publicysta. Autor m.in. opowiadań *Hotel Ansgar*, *Gorzki smak czekolady Lukullus*; powieści *Zły*, *Filip*, *Siedem dalekich rejsów* oraz esejów *U brzegów jazzu*, *Cywilizacja komunizmu*, *Tu w Ameryce, czyli dobre rady dla Polaków*.

25. rocznica śmierci

90. rocznica

20 III ŚWIATOWY DZIEŃ INWALIDÓW I LUDZI NIEPEŁNOSPRAWNYCH

**21 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POEZJI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ**

22 III ŚWIATOWY DZIEŃ WODY

24 III 1985 Zmarł **MARC CHAGALL** (ur. 7 VII 1887), francuski malarz i grafik, pochodzenia rosyjskiego, czołowy przedstawiciel kubizmu w malarstwie.

25. rocznica śmierci

27 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU

KWIECIEŃ

1 IV 1875 Urodził się **EDGAR WALLACE** (zm. 10 II 1932), pisarz angielski, autor powieści kryminalnych i sensacyjnych, dramatów. Autor powieści: *Gabinet nr 13*, *Zielony łucznik*, *Czerwony krąg*, *Twarz o zmroku*.

135. rocznica urodzin

2 IV 2005 Zmarł **JAN PAWEŁ II**, właśc. Karol Wojtyła (ur. 18 V 1920), polski duchowny katolicki, arcybiskup krakowski, kardynał, papież.

5. rocznica śmierci

90. rocznica urodzin

2 IV 1840 Urodził się **ÉMILE ZOLA** (zm. 29 IX 1902), francuski pisarz i dziennikarz, wybitny przedstawiciel i teoretyk naturalizmu. Autor m.in. znanych powieści: *W matni*, *Nana*, *Germinal* i *Ziemia*.

170. rocznica

5 IV 2005 Zmarł **SAUL BELLOW** (ur. 10 VI 1915), powieściopisarz amerykański, żydowskiego pochodzenia. Autor m. in. *Stanu zawieszona, Przypadków Augiego Marcha, Hendersona, króla deszczu, Herzoga*. Laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1976 r.

5. rocznica śmierci

95. rocznica urodzin

6 IV 1915 Urodził się w Wielopolu Skrzyńskim **TADEUSZ KANTOR** (zm. 8 XII 1990 w Krakowie), reżyser, malarz, scenograf, grafik, autor manifestów artystycznych, animator życia kulturalnego, założyciel Teatru Cricot 2 w Krakowie. Autor m. in. *Umarłej Klasy, Wielopole, Wielopole, Nigdy tu już nie powrócę, Dziś są moje urodziny*.

95. rocznica urodzin

20. rocznica śmierci

7 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

13 IV ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYNIA

18 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTEKÓW

20 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLNEJ PRASY

20 IV 1910 Urodził się **JAN DOBRACZYŃSKI** (zm. 5 III 1994), powieściopisarz, eseista, działacz polityczny, z wykształcenia ekonomista. Autor m. in.: powieści *Najeźdźcy, Cień Ojca, Listy Nikodema, Klucz mądrości, Małżeństwo Anny, Dzieci Anny*.

100. rocznica urodzin

20 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLNEJ PRASY

22 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI

23 IV ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH

29 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TAŃCA

MAJ

1 V MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY

**2 V DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ**

3 V ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA

5 V 1900 Urodziła się **IRENA ZARZYCKA** (zm. 26 V 1993). Autorka powieści *Dzikuska*, a także *Taboru, Pod wiatr, Wiecznej młodości, Królewskiego lotu*.

110. rocznica urodzin

8 V   DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK

8 V   MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA

9 V   ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ

8 V 1880   Zmarł **GUSTAVE FLAUBERT** (ur. 12 XII 1821), francuski pisarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli realizmu. Twórca m. in. powieści: *Pani Bovary, Szkoła uczuć*.
130. rocznica śmierci

9 V 1805   Zmarł **FRIEDRICH von SCHILLER** (ur. 10 XI 1759), niemiecki poeta, dramaturg, historyk i estetyk, wybitny przedstawiciel klasyki weimarskiej. Twórca m. in. dramatów: *Zbójcy, Don Carlos, Wallenstein, Maria Stuart, Wilhelm Tell, Intryga i miłość*; ballad *Rękawiczka, Pierścień Polikratesa*.
205. rocznica śmierci

9 V 1935   Urodziła się **HALINA POŚWIATOWSKA** (zm. 11 X 1967), poetka, prozaik. Autorka zbiorów poezji: *Hymn bałwochwalczy, Oda do rąk, Dzień dzisiejszy* a także autobiografii *Opowieść dla przyjaciela*.
75. rocznica urodzin

12 V 1935   Zmarł **JÓZEF PIŁSUDSKI** (ur. 5 XII 1867), polski działacz niepodległościowy, dowódca wojskowy, polityk, naczelnik państwa Polskiego w latach 1918-1922 i naczelny wódz Armii Polskiej od 11 listopada 1918, pierwszy marszałek Polski od 1920, dwukrotny premier Polski (1926-1928 i 1930), twórca tzw. rządów sanacyjnych w II Rzeczypospolitej wprowadzonych w 1926 po zamachu stanu.
75. rocznica śmierci

12 V 1970   Zmarła **NELLY SACHS**, właśc. Leonie Sachs (ur. 10 XII 1891), niemiecka poetka i dramaturg pochodzenia żydowskiego, określana mianem „poetki losu żydowskiego”. Autorka m. in. zbiorów poetyckich: *W mieszkaniach śmierci, Ciemnienie gwiazd, I nikt nie wie co dalej, Ucieczka i przemiana, Podróż w bezpył, Śmierć jeszcze cieszy się życiem* oraz sztuk teatralnych, zebranych w zbiorze *Znaki na piasku*.
Laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1966 r.
40. rocznica śmierci

14 V 1925   Zmarł **HENRY RIDER HAGGARD** (ur. 22 VI 1856), powieściopisarz angielski. Autor powieści przygodowych, awanturnych, m. in.: *Kopalni króla Salomona, Kleopatry, Pierścienia królowej Saby*.
85. rocznica śmierci

15 V   MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY

17 V 1900   Urodził się **WŁADYSŁAW RYMKIEWICZ** (zm. 13 I 1984), nowelista, powieściopisarz, z zawodu adwokat. Ojciec Jarosława Marka. Autor powieści historycznych m. in.: *Romansu królewskiego, Portretu królowej*, powieści

społeczno - obyczajowych: *Ludzie bez jutra, Ziemia wyzwolona, Ucieczka z ziemi obiecanej.*

110. rocznica urodzin

18 V MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW

18 V 1910 Zmarła **ELIZA ORZESZKOWA**, z Pawłowskich (ur. 6 VI 1841), powieściopisarka, nowelistka, publicystka. Autorka powieści: *Nad Niemnem, Cham, Marta, Meir Ezołowicz, Niziny, Dziurdziowie* oraz zbiorów opowiadań i nowel *Melancholicy, Chwile, Gloria victis.*

100. rocznica śmierci

19 V 1965 Zmarła **MARIA DĄBROWSKA**, z Szumskich (ur. 6 X 1889), powieściopisarka, publicystka. Autorka licznych nowel i opowiadań dla młodzieży m.in. *Dzieci ojczyzny, Uśmiech dzieciństwa, Marcin Kozera, Przyjaźń*, cyklu opowieści: *Ludzie stamtąd*, sagi rodzinnej *Noce i dnie* oraz powieści o dwudziestowiecznej polskiej inteligencji *Przygody człowieka myślącego.*

45. rocznica śmierci

22 V 1885 Zmarł **VICTOR MARIE HUGO** (ur. 26 II 1802), francuski pisarz, polityk, teoretyk romantyzmu. Autor powieści: *Katedra Marii Panny w Paryżu, Nędznicy.* Twórca *Liryk i poematów, Poezji politycznych.*

125. rocznica śmierci

24 V 1940 Urodził się **JOSIF BRODSKI** (zm. 28 I 1996), rosyjski poeta, eseista i tłumacz. Autor zbiorów poetyckich: *Wiersze i poematy, Koniec pewnej epoki, Poezje wybrane, Lustró Weneckie*, sztuki teatralnej *Marmur* oraz tomu esejów *Mniej niż jeden.*

Nagrodą Nobla uhonorowano go w 1987 r.

70. rocznica urodzin

24 V 1905 Urodził się **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ SZOŁOCHOW** (zm. 21 II 1984), powieściopisarz rosyjski. Autor epepej powieściowej *Cichy Don, Losu człowieka.*

Laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965 r.

105. rocznica urodzin

26 V **DZIEŃ MATKI**

31 V **ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO**

CZERWIEC

1 VI **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA
DZIEŃ LASU I ZADRZEWIŃ**

5 VI **ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

6 VI 1875 Urodził się **THOMAS MANN** (zm. 12 VIII 1955), powieściopisarz i eseista niemiecki. Autor m. in. powieści: *Buddenbrookowie*, *Czarodziejska góra*, *Doktor Faustus*. Wyznania *hochsztaplera Feliksa Krulla*, nowel *Królewska wysokość*, *Śmierć w Wenecji*, *Tonio Kröger*, *Tristan*. W 1929 r. uhonorowany został Literacką Nagrodą Nobla.

135. rocznica urodzin

55. rocznica śmierci

6 VI 1530 Urodził się **JAN KOCHANOWSKI** (zm. 22 VIII 1584), najwybitniejszy poeta renesansu polskiego, twórca polskiego języka literackiego. Autor m. in.: poematów dydaktycznych *Szachy*, *Zgoda*, fraszek, trenów, pieśni, psalmów, tragedii *Odprawa posłów greckich* oraz *Psalterza Dawidowego*.

480. rocznica urodzin

13 VI 1865 Urodził się **WILLIAM BUTLER YEATS** (zm. 28 I 1939), poeta i dramaturg irlandzki. Autor m. in. tomiku poezji *Wędrowni Osjana*, dramatów *Księżniczka Kasia*; *Cathleen, córka Houlihana* oraz zbiorów baśni irlandzkich *Tajemnicza Róża*, *Hanrahan Rudy*. Laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1923 r.

145. rocznica urodzin

21 VI 1905 Urodził się **JEAN PAUL SARTRE** (zm. 15 IV 1980), powieściopisarz, dramaturg, eseista i filozof francuski, czołowy przedstawiciel egzystencjalizmu. Autor m. in.: powieści *Mdłości*, *Drogi wolności*, opowiadań *Mur*, sztuk teatralnych *Muchy*, *Przy drzwiach zamkniętych*, rozpraw filozoficznych: *Zarys teorii uczuć*, *Egzystencjalizm jest humanizmem*. W 1960 r. otrzymał Nagrodę Nobla, ale jej nie przyjął.

105. rocznica urodzin

30. rocznica śmierci

26 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ

28 VI 2000 Zmarł **JÓZEF TISCHNER** (ur. 12 III 1931), ksiądz katolicki, filozof, eseista, publicysta, kaznodzieja. Znamca i popularyzator filozofii współczesnej, budujący nową filozofię chrześcijańską w opozycji do tomizmu. Opublikował m.in. rozprawy, eseje filozoficzne, społeczne i religijne: *Świat ludzkiej nadziei*, *Polski kształt dialogu*, *Myślenie według wartości*, *Spór o istnienie człowieka*, *Historia filozofii po góralsku*, rozważania dotyczące filozofii pracy: *Homo sovieticus między Wawelem a Jasną Górą*”, które stały się punktem wyjścia do dyskusji na temat PRL oraz skutków komunizmu, homilie: *Boski młyn*, *Idzie o honor*.

10. rocznica śmierci

LIPIEC

1 VII ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY

4 VI 2000 Zmarł **GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI** (ur. 20 V 1919), prozaik, eseista, publicysta, krytyk literacki, redaktor, tłumacz. Współzałożyciel

Instytutu Literackiego i miesięcznika „Kultura”. Do najważniejszych dzieł autora należą: *Inny Świat. Zapiski sowieckie*, *Upiory rewolucji*, *Żywi i umarli*, *Dziennik pisany nocą*, *Gorący oddech pustyni*, *Drugie przyjście*.

10. rocznica śmierci

6 VII 2005 Zmarł **CLAUDE SIMON** (ur. 10 X 1913), francuski pisarz, jeden z głównych przedstawicieli nowej powieści. Autor m. in. *Le vent*, *L’herbe*, *Droga przez Flandrię*, *Histoire*.

W 1985 r. otrzymał Literacką Nagrodę Nobla.

5. rocznica śmierci

8 VII 2005 Zmarł **EUGENIUSZ PRIWIEZIENCEW** (ur. 17 VIII 1946), polski aktor teatralny, filmowy, reżyser, scenarzysta i dramaturg.

5. rocznica śmierci

9 VII 1945 Zmarła **MARIA PAWLIKOWSKA - JASNORZEWSKA**, z Kossaków, (ur. 24 XI 1891), poetka, dramatopisarka. Autorka zbiorów wierszy m. in.: *Różowa magia*, *Pocalunki*, *Niebieskie migdały*, *Balet powojów*, *Szkicownik poetycki*, *Goląb ofiarny*, *Róża i lasy płonące*.

65. rocznica śmierci

9 VII 1775 Urodził się **MATTHEW GREGORY LEWIS**, (zm. 14 V 1818), angielski pisarz i dramaturg, autor powieści gotyckich. Sławę zapewniła mu debiutancka powieść *Mnich*.

235. rocznica urodzin

11 VII ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI

15 VII 1410 **Bitwa pod Grunwaldem**, jedna z największych bitew w historii średniowiecznej Europy między siłami zakonu krzyżackiego pod dowództwem wielkiego mistrza Ulricha von Jungingena, a połączonymi siłami polskimi, litewsko-ruskimi i smoleńskimi pod dowództwem króla Polski Władysława Jagiełły.

600. rocznica

16 VII 1985 Zmarł **HEINRICH BÖLL** (ur. 21 XII 1917), prozaik niemiecki. Autor powieści i opowiadań *Pociąg przybył punktualnie*, *Gdzie byłeś Adamie?*, *Nie strzeżone progi*, *Chleb najwcześniejszych lat*, *Bilard o wpół do dziesiątej*, *Koniec podróży służbowej*, *Utracona cześć Katarzyny Blum*.

Literacką Nagrodę Nobla otrzymał w 1972 r.

25. rocznica śmierci

25 VII 1905 Urodził się **ELIAS CANETTI** (zm. 14 VIII 1994), pisarz, eseista, dramaturg austriacki. Autor m. in. traktatu *Masa i władza*, powieści *Auto da fé*, sztuk teatralnych *Wesele*, *Komedia próżności*, *Oznaczeni*, szkiców i esejów *Przyszłość rozłupana*, *Sumienie słów*.

Laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1981 r.

105. rocznica urodzin

26 VII 1885 Urodził się **ANDRÉ MAUROIS**, właśc. Émile Herzog (zm. 9 X 1967), francuski pisarz, autor powieści psychologiczno - obyczajowej *Klimaty, Wrześniowe róże*, biografii pisarzy i polityków: *Disraeli. Wizerunek człowieka i polityka, W poszukiwaniu Marcela Prousta; Olimpio, czyli Życie Wiktora Hugo, Prometeusz czyli Życie Balzaka*.
125. rocznica urodzin

SIERPIEŃ

5 VIII 1850 Urodził się **GUY DE MAUPASSANT** (zm. 6 VII 1893), francuski pisarz, przedstawiciel naturalizmu. Debiutował nowelą *Baryłeczka* wydaną w zbiorze *Wieczory medańskie*. Autor relacji z podróży, sztuk teatralnych oraz powieści *Bel-Ami, Piotr i Jan*.
160. rocznica urodzin

12 VIII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY

15 VIII DZIEŃ WOJSKA POLSKIEGO

16 VIII 1845 Urodził się **ZYGMUNT GLOGER** (zm. 3 XI 1910), historyk, archeolog, etnograf, folklorysta, krajoznawca, autor dzieła *Encyklopedia staropolska ilustrowana* (1900-1903), która nadal jest cennym przewodnikiem po kulturze staropolskiej.
165. rocznica urodzin
100. rocznica śmierci

18 VIII 1850 Zmarł **HONORÉ DE BALZAC** (ur. 20 V 1799), francuski powieściopisarz. Autor cyklu *Komedia ludzka*, zamierzonego na 137 tytułów, m. in. *Fizjologia małżeństwa, Ojciec Goriot, Stracone złudzenia, Kuzynka Bietka, Jaszczur, Sceny z życia prywatnego*.
160. rocznica śmierci

26 VIII 1880 Urodził się **GUILLAUME APOLLINAIRE**, właśc. Wilhelm Apollinaris Kostrowicki (zm. 9 XI 1918), francuski poeta, pisarz, dziennikarz, pochodzenia polskiego. Inicjator i twórca terminu surrealizm. Napisał m. in.: *Alkohole, Kaligrama, Zwierzyniec albo Świta Orfeusza, Jest*, opowiadania: zbiór *Heretyk i Ska*, *Poeta zamordowany*.
130. rocznica urodzin

28 VIII ŚWIĘTO POLSKIEGO LOTNICTWA

WRZESIEŃ

1 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU

1 IX 1875 Urodził się **EDGAR RICE BURROUGHS** (zm. 19 III 1950), amerykański powieściopisarz, twórca postaci literackiej Tarzana. Cykl o Tarzanie rozpoczęła wielokrotnie ekranizowana książka *Tarzan wśród małp*, napisał także powieść science fiction *Poza najdalszą gwiazdą*,

- 135. rocznica urodzin**
60. rocznica śmierci
 5 IX 1915 Zmarł **STANISŁAW WITKIEWICZ**, ojciec Stanisława Ignacego (ur. 21 V 1851) malarz, krytyk literacki, prozaik, twórca i popularyzator stylu zakopiańskiego w budownictwie. Autor m. in.: *Na przełęczy*, *Z Tatr*, studiów *Styl Zakopiański*, *Sztuka i krytyka u nas*.
95. rocznica śmierci
- 8 IX** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIŚMIENICTWA**
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z ANALFABETYZMEM
- 12 IX 1970 Zmarł **JAN SZTAUDYNGER** (ur. 28 IV 1904), poeta, satyryk, dramatopisarz, tłumacz, znawca i animator teatru lalkowego, autor prac *Marionetki*, *Teatr lalkowy w Polsce*. Debiutował jako poeta liryczny, sławę zdobył jako satyryk i fraszkopisarz. Ogłosił m.in. tomy liryczne *Dom mój*, *Strofy wrocławskie*; zbiorki satyryczne *Rzeź na Parnasie*, *Piórka*, *Ballady i fraszki*; wspomnienia *Chwalipięta*, *Szczęście z datą wczorajszą*; utwory sceniczne oraz przekłady *Księcia Hamburga Kleista*, wiersze Goethego i Horacego.
40. rocznica śmierci
- 17 IX **DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU**
- 20 IX 2005 Zmarł **SZYMON WIESENTHAL** (ur. 31 XII 1908), żydowski działacz, tropiciel hitlerowskich zbrodniarzy wojennych, inżynier architekt.
5. rocznica śmierci
- 19-21 IX** **ŚWIATOWA AKCJA SPRZĄTANIA ŚWIATA**
- 21 IX** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**
- 25 IX 1970 Zmarł **ERICH MARIA REMARQUE**, właśc. E. Paul Remark (ur. 22 VI 1898), niemiecki pisarz. Twórca powieści: *Na Zachodzie bez zmian*, *Łuk Triumfalny*, *Czas życia i czas śmierci*, *Cienie w raju*, dramatu *Ostatnia stacja*.
40. rocznica śmierci
- 27 IX** **ŚWIATOWY DZIEŃ TURYSTYKI**
DZIEŃ PODZIEMNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO
- 27 IX 1885 Urodził się w Komborni k. Krosna **STANISŁAW PIGOŃ** (zm. 18 XII 1968 w Krakowie), historyk literatury polskiej, filolog, edytor, pracownik naukowy Uniwersytetów w Poznaniu i Wilnie, profesor UJ w Krakowie, autor studiów, monografii i szkiców o literaturze.
125. rocznica urodzin
- 30 IX 1990 Zmarł **PATRICK WHITE** (ur. 28 V 1912), prozaik australijski. Napisał m. in. powieści: *Drzewo człowiecze*, *Wóz ognisty*, *Węzeł*, *Wiwisekcja*, *Żywi i umarli*. Sztuki teatralne: *Powrót do Abisynii*, *Falszywy pogrzeb*, autobiografia *Rysy na szkle*.

W 1973 r. jako pierwszy pisarz australijski został uhonorowany Literacką Nagrodą Nobla.

20. rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

1 X   **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LUDZI STARSZYCH**
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI
MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LEKARZA

6 X 1970   Zmarł w Warszawie **JULIAN PRZYBOŚ** (ur. 5 III 1901 w Gwoźnicy Dolnej k. Strzyżowa), poeta, eseista, teoretyk sztuki, tłumacz, przedstawiciel Awangardy Krakowskiej. Poseł, prezes Związku Zawodowego Literatów Polskich, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Autor m. in. licznych tomów poetyckich, esejów literackich: *Czytając Mickiewicza*, *Linia i gwar*, *Sens poetycki*, *Jabłoneczka: antologia polskiej pieśni ludowej*.

40. rocznica śmierci

8 X 1910   Zmarła **MARIA KONOPNICKA** (ur. 23 V 1842), pseud. Marko, Jan Sawa, Jan Waręż i in., poetka, nowelistka, publicystka, działaczka na rzecz kobiet, autorka utworów dla dzieci okresu realizmu. Z Ziemią Krośnieńską związała się pod koniec życia, kiedy na 25-lecie pracy pisarskiej otrzymała w darze od narodu dworek w Żarnowcu. Organizowała akcje pomocy więźniom politycznym i ich rodzinom, udzielała pomocy uczącej się młodzieży. Autorka zaangażowanych społecznie artykułów publicystycznych, reportaży i felietonów a przede wszystkim poezji *Poezje*, *Linie i dźwięki*, *Ludziom i chwilom*, nowel *Moi znajomi*, *Ludzie i rzeczy* oraz utworów dla dzieci *O Krasnoludkach i sierotce Marysi*, *O Janku Wędrowniczku*.

100. rocznica śmierci

8 X 1920   Urodził się **FRANK HERBERT** (zm. 12 II 1986), pisarz amerykański, autor wielu powieści science - fiction. Zasłynął powieścią *Diuna*, która zapoczątkowała dalsze utwory z tego cyklu. Jest autorem opowiadań i trylogii *Pandora*.

90. rocznica urodzin

10 X   **ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA PSYCHICZNEGO**

11 X 1885   Urodził się **FRANÇOIS MAURIAC** (zm. 1 IX 1970), powieściopisarz, poeta i dramaturg francuski. Napisał m. in. powieści: *Pustynia miłości*, *Teresa Desqueyroux*, *Cierpienia chrześcijanina*, *Kłębowisko żmij*, *Dziecię przeszłości*; zbiór nowel *Trzy historie*, sztukę *Asmodeusz*. Literacką Nagrodę Nobla otrzymał w 1952 r.

125. rocznica urodzin

40. rocznica śmierci

14 X   **DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ**

16 X   **ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYWNOŚCI**

22 X 1870 Urodził się **IWAN ALEKSIEJEWICZ BUNIN** (zm. 8 XI 1953), prozaik, poeta i tłumacz rosyjski. Autor zbiorów poezji: *Pod otwartym niebem*, *Listopad*, powieści *Wieś*, *Życie Arseniewa*, nowel *Na kraniec świata*, *Antonówki*, *Nowy Rok*, *Pustelnia*.
W 1933 r. otrzymał Literacką Nagrodę Nobla.

140. rocznica urodzin

22 X 1885 Urodził się we wsi Ruda k. Sędziszowa Małopolskiego **STANISŁAW KOT** (zm. 26 XII 1975 w Edgware k. Londynu), historyk kultury, publicysta, polityk. Absolwent rzeszowskiego gimnazjum. Twórca i kierownik Katedry Historii Kultury UJ. Współtwórca i redaktor „Biblioteki Narodowej”, „Reformacji w Polsce”. Członek PAU i Towarzystwa Naukowego we Lwowie. Wybitny uczony o międzynarodowym autorytecie, autor licznych prac naukowych, w tym wciąż wznawianej *Historii wychowania*.

125. rocznica urodzin

35. rocznica śmierci

23 X ŚWIATOWY DZIEŃ INFORMACJI

24 X DZIEŃ ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH (ONZ)

25 X 2005 Zmarła **MIRA KUBASIŃSKA** (ur. 8 IX 1944), wokalistka blues-rockowego rzeszowskiego zespołu Breakout. Jej najbardziej znane przeboje: *Gdybyś kochał, hej*, *Poszłabym za tobą*.

5. rocznica śmierci

27 X ŚWIATOWY DZIEŃ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO

LISTOPAD

2 XI 1950 Zmarł **GEORGE BERNARD SHAW** (ur. 26 VII 1856), angielski dramaturg i krytyk literacki. Autor m. in.: *Pigmaliiona*, *Domu serc złamanych*, *Świętej Joanny*, *Wielkiego kramu*.
Literacką Nagrodę Nobla otrzymał w 1925 r.

60. rocznica śmierci

5 XI 2005 Zmarł **JOHN ROBERT FOWLES** (ur. 31 III 1926), angielski powieściopisarz i eseista. Najsłynniejsza powieść *Kochanica Francuza*, także *Daniel Martin*, *Mantissa*, autor opowiadań *Hebanowa wieża*.

5. rocznica śmierci

6 XI 1755 Urodził się **STANISŁAW STASZIC** (zm. 20 I 1826), działacz i pisarz polityczny, filozof, przyrodnik, publicysta, tłumacz, ksiądz, jeden z głównych przedstawicieli oświecenia. Autor m. in.: *Przestróg dla Polski*, rozprawy *O statystyce Polski*, poematu *Ród ludzki*.

255. rocznica urodzin

8 XI 1900 Urodziła się **MARGARET MITCHELL** (zm. 16 VIII 1949), amerykańska powieściopisarka i dziennikarka. Autorka sławnej powieści nagrodzonej nagrodą Pulitzera *Przeminęło z wiatrem*.

110. rocznica urodzin

10 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY

10 XI 1980 Sąd Okręgowy w Warszawie zarejestrował ogólnopolski związek zawodowy NSZZ "Solidarność".

30. rocznica

11 XI NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

13 XI 1850 Urodził się **ROBERT LOUIS STEVENSON** (zm. 3 XII 1894), pisarz szkocko-angielski, autor powieści, noweli, wierszy dla dzieci oraz artykułów krytycznoliterackich, z zawodu prawnik. Napisał m. in. *Opowieści nocne*, *Wyspę skarbów*, *Porwanego za młodu*, *Dziwną historię Dra Jekylla i Mra Hyde'a*.

160. rocznica urodzin

14 XI ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH NA CUKRZYCĘ

15 XI 1895 Urodził się **ANTONI SŁONIMSKI** (zm. 4 VII 1976), felietonista, prozaik, poeta, satyryk, krytyk teatralny, tłumacz, członek grupy poetyckiej Skamander. Tomiki poetyckie: *Godzina poezji*, *Okno bez krat*, *Alarm*, *Popiół i wiatr*, dramatu *Wieża Babel*, komedie *Lekarz bezdomny*, *Rodzina*, powieści *Torpeda czasu*, *Dwa końce świata*.

115. rocznica urodzin

16 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERANCJI

17 XI 2005 Zmarł **MAREK PEREPECZKO** (ur. 3 IV 1942), aktor teatralny i filmowy, najbardziej znany z roli Janosika w serialu Janosik.

5. rocznica śmierci

20 XI 1910 Zmarł **LEW NIKOŁAJEWICZ TOLSTOJ**, hrabia (ur. 9 IX 1828), rosyjski prozaik, dramatopisarz, myśliciel, krytyk literacki. Debiutował trylogią autobiograficzną *Dzieciństwo*, *Lata chłopięce*, *Młodość*. Twórca epopei *Wojna i pokój*, powieści: *Anna Karenina*, *Zmartwychwstanie*, *Żywy trup*.

100. rocznica śmierci

20 XI 1925 Zmarł **STEFAN ŻEROMSKI**, pseud. Maurycy Zych, Józef Katerla (ur. 14 X 1864), powieściopisarz, nowelista, dramaturg, publicysta. Napisał m. in. powieści: *Ludzie bezdomni*, *Popioły*, *Dzieje grzechu*, *Uroda życia*, *Wierna rzeka*, *Przedwiośnie*, opowiadania *Doktor Piotr*, *Siłaczka*, *Zmierzch*, dramaty *Uciekła mi przepióreczka*, *Biała rękawiczka*.

85. rocznica śmierci

21 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI

24 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TAŃCA

26 XI 1855 Zmarł **ADAM MICKIEWICZ** (ur. 24 XII 1798), poeta, twórca polskiego romantyzmu, działacz i publicysta, wyraziciel idei wyzwoleniczych i mesjanistycznych, filomata. Twórca m. in. *Ody do młodości*, *Sonetów Krymskich*, *Pana Tadeusza*, *Dziadów*.

155. rocznica śmierci

27 XI 1895 Zmarł **ALEXANDRE DUMAS**, syn (ur. 28 VII 1824), dramaturg i powieściopisarz francuski. Autor m. in. *Damy kameliowej*, *Sprawy Clémenceau*, *Półświatka*, *Cudzoziemki*, *Mężczyzny i kobiety*.

115. rocznica śmierci

28 XI DZIEŃ BEZ ZAKUPÓW

30 XI 1835 Urodził się **MARK TWAIN**, właśc. Samuel Langhorne Clemens (zm. 21 IV 1910), amerykański pisarz, drukarz i dziennikarz, poszukiwacz złota. Powieści autobiograficzne *Pod gołym niebem*, *Życie na Missisipi*, satyry *Prostaczkowie za granicą*, powieści fantastyczno - historyczne *Królewicz i żebrak*, *Jankes na dworze króla Artura*. Największą popularność przyniosły mu *Przygody Tomka Sawyera*, *Przygody Hucka*.

175. rocznica urodzin

100. rocznica śmierci

30 XI 1900 Zmarł **OSKAR (FINGAL O' FLAHERTIE WILLS) WILDE** (ur. 16 X 1854), irlandzki dramaturg, poeta, krytyk literacki. Autor m. in.: *Portretu Doriana Graya*, komedii obyczajowych *Bądźmy poważni na serio*, *Mąż idealny*, *Kobieta bez znaczenia*, tragedii *Salome*.

110. rocznica śmierci

GRUDZIEŃ

1 XII ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z AIDS

3 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNYCH

4 XII 1875 Urodził się **RAINER (RENÉ) MARIA RILKE** (zm. 29 XII 1926), austriacki poeta, prozaik i eseista, wybitny reprezentant liryki symbolistycznej. Napisał m. in.: *Księgę obrazów*, *Księgę godzin*, *Sonety do Orfeusza*, *Odzianego światłem*, powieść autobiograficzną *Malte. Pamiętniki Malte - Lauridsa Brigge*.

135. rocznica urodzin

5 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA

5 XII 1925 Zmarł **WŁADYSŁAW STANISŁAW REYMONT**, właśc. S. W. Rejment (ur. 7 V 1867), powieściopisarz i nowelista. Autor m. in. reportażu *Pielgrzymka do Jasnej Góry*, powieści: *Komediantka*, *Fermenty*, *Ziemia obiecana*, *Chłopi*; trylogii historycznej *Rok 1794*.

W 1924 r. wyróżniony został Literacką Nagrodą Nobla za epos narodowy, *Chłopi*.

85. rocznica śmierci

5 XII 1870 Zmarł **ALEXANDRE DUMAS, ojciec** (ur. 24 VII 1802), powieściopisarz i dramaturg francuski. Autor powieści historyczno - przygodowych, trylogii *Trzej muszkietierowie*, *W dwadzieścia lat później*, *Wicehrabia de Bragelonne* oraz *Królowej Margot*, *Naszyjnika Królowej*, *Hrabiego Monte Christo*.

140. rocznica śmierci

10 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA

12 XII 1860 Urodził się **JAN KASPROWICZ** (zm. 1 VIII 1926), poeta, dramaturg, tłumacz, krytyk literacki i teatralny. Autor m. in. *Księgi ubogich*, cyklu sonetów *Z chałupy*, cyklu *Krzak dzikiej róży*, hymnów *Ginącemu światu*, *Salve Regina*.

150. rocznica urodzin

14 XII 1990 Zmarł **FRIEDRICH DÜRRENMAT** (ur. 5 I 1921), szwajcarski dramaturg, prozaik, eseista i teoretyk teatru, piszący w języku niemieckim. Twórca m.in. *Kraksy*, *Wizyty starszej pani*.

20. rocznica śmierci

21 XII 1940 Zmarł **FRANCIS SCOTT KEY FITZGERALD** (ur. 24 IX 1896), amerykański pisarz. Autor powieści *Po tej stronie raj*, *Piękni i przekłęci*, *Wielki Gatsby*, *Piękności Południa*.

70. rocznica śmierci

21 XII 1890 Urodził się w Krośnie **JAN DĄBROWSKI** (zm. 17 VII 1965 w Krakowie), historyk, profesor UJ, organizator nauki w Polsce. Kierownik Katedry Historii Średniowiecznej Powszechnej i Polskiej na UJ. W okresie międzywojennym opublikował najważniejsze prace naukowe z dziejów średniowiecza, zwłaszcza XIV w. oraz stosunków polsko-węgierskich: *Ostatnie lata Ludwika Wielkiego*, *Dzieje Polski średniowiecznej*, *Dawne dziejopisarstwo Polskie*. Autor wielu artykułów i rozpraw historycznych w kraju i zagranicą, podręczników szkolnych.

120. rocznica urodzin

45. rocznica śmierci

II. ROCZNICE I WYDARZENIA REGIONALNE

- 1 I 1905 Urodził się w Przemyślu **WALERIAN KRAMARZ** (zginął po 21 VI 1941), pedagog, historyk. Podczas II wojny światowej brał udział w organizowaniu polskiego harcerstwa w Przemyślu, w 1940 r. aresztowany i skazany. Autor pionierskiej pracy z zakresu demografii historycznej: *Ludność Przemyśla w latach 1521-1921*.
105. rocznica urodzin
- 6 I 1925 Urodził się w Krakowie **JERZY SIENKIEWICZ**, pseud. Jes (zm. 3 III 1992 w Rzeszowie), rysownik, malarz, autor rysunków satyrycznych i grafiki. Twórca postaci Jacusia Rzeszowiaka – bohatera opowieści rysunkowych, publikowanych na łamach „Nowin” i „Kuriera Codziennego”. Brał udział w wielu wystawach w kraju i za granicą. Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego i BWA w Rzeszowie. Po śmierci ukazał się album pt.: *Jerzy Sienkiewicz*.
85. rocznica urodzin
- 7 I 1920 Urodził się w Jekaterynosławiu na Ukrainie **JERZY PLEŚNIAROWICZ** (zm. 13 I 1978 w Rzeszowie), poeta, tłumacz, krytyk teatralny, jeden z założycieli Związku Literatów Polskich w Rzeszowie.
90. rocznica urodzin
- 13 I 1900 Urodził się w Jasle **STANISŁAW KADYI** (zm. 4 XII 1980) lekarz okulista, badacz o szerokich zainteresowaniach, w tym paleontologicznych i geologicznych. Związany z Jasłem, gdzie ukończył szkołę średnią, a po studiach medycznych wrócił i pracował jako okulista. W czasie II wojny światowej jak i przez krótki czas po niej mieszkał i pracował w Krośnie. Kolekcjonował okazy starej broni, zbroje oraz owady. Zebrał kilka tysięcy eksponatów flory i fauny kopalnej. Dom i kolekcje, na mocy jego testamentu, stały się własnością miasta Jasła.
110. rocznica urodzin
30. rocznica śmierci
- 13 I 1935 Urodził się w Woli Małej k. Łańcuta **KAZIMIERZ MOSKWA** (zm. 1 III 1983 w Rzeszowie), archeolog. Długoletni pracownik Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Autor pierwszego syntetycznego ujęcia pradziejów okolic Rzeszowa: *Pradzieje powiatu rzeszowskiego* i monografii *Kultura łużycka w południowo- wschodniej Polsce*.
75. rocznica urodzin
- 17 I 1920 Urodził się w Jasionce **WALENTY BAL** (zm. 10 I 2002 w Rzeszowie), ksiądz prałat, proboszcz parafii p.w. Świętego Krzyża w Rzeszowie, wybitny

kaznodzieja, wychowawca wielu pokoleń młodzieży. Honorowy obywatel miasta Rzeszowa.

90. rocznica urodzin

19 I 1975 Zmarł w Rzeszowie **ALEKSANDER CZESŁAW CODELLO** (ur. 10 XI 1909 w Siedlance k. Kolbuszowej), historyk, pedagog. Współorganizator Towarzystwa Regionalnego Ziemi Rzeszowskiej oraz Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Rzeszowie. W czasie okupacji hitlerowskiej zaangażowany w tajne nauczanie. Autor artykułów, w tym m. in.: *Mieszczanie i chłopci rzeszowscy w czasach saskich, Stosunki gospodarczo-społeczne na wsi rzeszowskiej w pierwszej połowie XVIII wieku.*

35. rocznica śmierci

22 I 1985 Zmarł w Krośnie **WIKTOR ŁĄCKI** (ur. 23 VI 1911 w Bóbrce k. Krosna), działacz amatorskiego ruchu artystycznego, zasłużony dla rozwoju kultury regionalnej. Po II wojnie światowej organizator pierwszego polskiego ośrodka kultury ze świetlicą i biblioteką w Schwabmünchen. Założyciel Związku Byłych Więźniów Politycznych, organizator i zarządca świetlicy, przedszkola, klubu sportowego, teatru amatorskiego. Reżyser w krośnieńskim teatrze „Nafta”.

25. rocznica śmierci

6 II 1905 Zmarł w Rzeszowie **ALFONS RODERYK ALS** (ur. 30 III 1839 w Mokrzeszowie – obecnie dzielnica Tarnobrzega), adwokat, prawnik, społecznik. Założyciel Koła Prawników w Rzeszowie, członek wielu towarzystw, m. in. Towarzystwa Kasynowego, Towarzystwa Sztuk Pięknych, Towarzystwa Oświaty Ludowej. Współzałożyciel Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Rzeszowie. Honorowy obywatel miasta Rzeszowa.

105. rocznica śmierci

20 II 1875 Urodził się w Rozwadowie (obecnie dzielnica Stalowej Woli) **ALFONS KONRAD KARPIŃSKI** (zm. 6 VI 1961 w Krakowie), malarz. Studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie, studia kontynuował w Monachium, a także w ASP w Wiedniu. W Krakowie aktywnie współpracował z kabaretem „Zielony Balonik”. Należał do wielu polskich i europejskich stowarzyszeń artystycznych, m. in. Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie i Warszawie, Powszechnego Związku Artystów Polskich. Swoje dzieła wystawiał w kraju i za granicą. Najbardziej znane prace: *Rok 1846, Anioł pański, Za późno, Pokusy, Herbaciane róże w chińskim wazonie* oraz liczne portrety kobiet. Jego obrazy posiada m. in. Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.

135. rocznica urodzin

3 III 1965 Zmarł w Jaśle **STANISŁAW JÓZEFOWICZ** (ur. 25 IV 1889 w Kołaczycach), badacz folkloru regionu jasielskiego, nauczyciel, działacz i społecznik. Autor szeregu prac z zakresu etnografii, kultury i obyczajowości regionalnej: *Moje przeżycia, Brzyszczyki – wieś powiatu jasielskiego.* Jest twórcą zarysu dziejów Jasła i Kołaczyc, a także map *Stare grody, Ośrodki rzemiosła, Własność ziemi.*

45. rocznica śmierci

- 3 III 1930 Urodził się w Iwoniczu **ADOLF JAKUBOWICZ** (zm. 8 VI 1993 w Rzeszowie), grafik, malarz, rysownik, dziennikarz radiowy i działacz społeczny. Inicjator odbudowy spalonej synagogi Nowomiejskiej w Rzeszowie przeznaczonej na Dom Sztuki, założyciel i pierwszy prezes Związku Polskich Artystów Malarzy i Grafików z siedz. w Rzeszowie. Autor cyklu litografii *Repatrianci*, oraz prac *Rzeszowskie obrazy*, *Bieszczady w rysunkach Adolfa Jakubowicza*. Pracownik Rozgłośni Polskiego Radia w Rzeszowie, autor wielu nagradzanych reportaży radiowych i prasowych o tematyce bieszczadzkiej. Ukazały się one w kilku wyborach m. in.: *Dymisja dla anioła*, *Twarzą w twarz*, *Pionierzy*.
80. rocznica urodzin
- 16 III 1930 Urodził się w Lubaczowie **JÓZEF ZATHEY** (zm. 11 IX 2000 w Sędziszowie Małopolskim), rzeźbiarz, architekt wnętrz, działacz Związku Polskich Artystów Plastyków, animator kultury niezależnej. Autor kompozycji ceramicznych, mozaik, cyklu rzeźb w drewnie *Siedziska*. Autor płaskorzeźby m. in. *Słoń morski* i rzeźb drewnianych posiadających wyszukaną formę, często pełniących funkcje mebli (siedziska, stoły). Jego realizacje znajdują się m. in. w Rymanowie, Muszynie, Zakopanem.
80. rocznica urodzin
10. rocznica śmierci
- 26 III 1900 Urodził się w Głogowie Małopolskim **FRANCISZEK KOTULA** (zm. 22 IV 1983 w Rzeszowie), nauczyciel, muzeolog i kolekcjoner, etnograf, publicysta, popularyzator wiedzy etnograficznej i historycznej. Kustosz m. in. Muzeum Miasta Rzeszowa, następnie dyrektor Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Plonem jego wieloletnich badań terenowych jest ogromne archiwum naukowe zawierające materiały dot. budownictwa, rolnictwa, hodowli, rzemiosła, przemysłu, strojów oraz różnych przejawów folkloru – obecnie w zbiorach Muzeum Etnograficznego im. F. Kotuli w Rzeszowie. Autor wielu książek: *Z dziejów Rzeszowa 1939-1944. Losy rzeszowskich zabytków i pamiątek*, *Tamten Rzeszów*, *Po Rzeszowskim Podgórzu błędząc*, *Przeciw urokom*, *Muzykanty*.
110. rocznica urodzin
- 30 III 1880 Urodził się w Czarnej k. Sędziszowa Małopolskiego **ROMAN SITKO** (zm. 12 X 1942 w Krakowie), ks., rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie, kapłan diecezji tarnowskiej, teolog, duszpasterz i wychowawca, błogosławiony. Administrator i inicjator wielu akcji duszpasterskich. Autor modlitewników i śpiewników dla młodzieży. Więzień obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie zginął śmiercią męczeńską. Redaktor miesięcznika *Dobry Pasterz* oraz *Rocznika Diecezji Tarnowskiej*.
130. rocznica urodzin
- 30 IV 1940 Zginął **HENRYK DOBRZAŃSKI** (ur. 22 VI 1897 w Jaśle), legendarny major „Hubal”, żołnierz Września. Uczeń Miejskiej Szkoły Ludowej w Jaśle. Legionista w czasie I wojny światowej a podczas II wojny światowej był dowódcą 119 pułku ułanów a następnie oddziału kawalerii wojsk polskich, z którym prowadził bohaterskie walki partyzanckie z okupantem niemieckim na Kielecczyźnie. Za zasługi wojenne został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Virtuti Militari.

70. rocznica śmierci

15 V 1900 Urodził się w Sokołowie Małopolskim **ŁUCJAN DAŃCZAK** (zm. 15 X 1931 w Krakowie), architekt, urbanista, malarz, grafik, konserwator dzieł sztuki, legionista. Współzałożyciel grupy artystycznej „Samowar”, i twórca periodyku „Zaranie”. Autor m. in. projektu willi Angermana w Boguchwale, projektant wnętrz, mebli, znaków graficznych oraz okładek książek.

110. rocznica urodzin

30 V 1910 Urodził się w Leżajsku **TADEUSZ HOLLENDER** (zm. 31 V 1943), poeta, satyryk, publicysta, tłumacz literatury ukraińskiej i niemieckiej. Współzałożyciel i redaktor tygodnika „Sygnały” a także „Szpilki”. Zginął na Pawiaku. Zbiory wierszy: *Czas który minął, Ludzie i pomniki, Satyry i fraszki*.

100. rocznica urodzin

16 VI 1895 Urodził się w Gniewczynie k. Przeworska **ANTONI CHRUŚCIEL** (zm. 30 XI 1960 w Waszyngtonie), pseud. Monter, generał, dowódca w powstaniu warszawskim. Legionista podczas I wojny światowej a w czasie II wojny światowej dowódca piechoty w armii Łódź” oraz komendant okręgu AK Warszawa-Miasto.

115. rocznica urodzin

2 VII 1965 Zmarł w **Warszawie WILHELM MACH** (ur. 1 I 1917 w Kamionce k. Ropczyc), prozaik, krytyk literacki, publicysta. Uczestnik kampanii wrześnieowej. Sekretarz redakcji miesięcznika „Twórczość”, redaktor „Nowej Kultury”. Autor debiutanckiego opowiadania *Rdza*, zbioru opowiadań i esejów *Doświadczenia i przypadki*, powieści *Jaworowy dom, Góry nad Czarnym Morzem*, reportaży i felietonów z lat 1945-1953.

45. rocznica śmierci

10 VII 1865 Zmarł w Rzeszowie **JAN TOWARNICKI** (ur. 26 X 1778), lekarz, filantrop, twórca fundacji. W Rzeszowie pełnił funkcję lekarza powiatowego. Opiekował się i wspierał biedną młodzież. Dorobek życia stał się podstawą do utworzenia fundacji jego imienia. Staraniem fundacji wybudowano m. in. Męskie Seminarium Nauczycielskie w Rzeszowie wraz z internatem, Szkołę Rolniczą w Miłocinie, II Gimnazjum w Rzeszowie (obecnie II LO im. Leopolda Lisa-Kuli) oraz budynek Policji Państwowej. Fundacja organizowała także stypendia i zapomogi dla niezamożnych uczniów szkół rzeszowskich.

145. rocznica śmierci

22 VII 1920 Urodził się w Starachowicach **TADEUSZ SOKÓŁ** (zm. 18 II 1991 w Niedźwiadzie k. Ropczyc), poeta i prozaik, krytyk teatralny, dziennikarz radiowy. Autor tomików poetyckich: *Pocisk i lira, Podróż do siebie*, opowiadań *Lunapark*.

90. rocznica urodzin

8 VIII 1940 Urodził się w Zachoinie k. Sandomierza **ZYGMUNT CZYŻ** (zm. 26 XI 2003 w Rzeszowie), artysta plastyk, grafik, absolwent krakowskiej ASP. Laureat wielu nagród i wyróżnień w dziedzinie grafiki. Uczestnik międzynarodowych

wystaw i konkursów graficznych w kraju i za granicą. Jednym z najbardziej znanych jego dzieł są barwne witraże w rzeszowskiej katedrze.

70. rocznica urodzin

9 VIII 1915 Zmarł w Dębicy **JERZY ŻUŁAWSKI** (ur. 14 VII 1874 w Lipowcu), dramaturg, powieściopisarz, eseista, nauczyciel w Jaśle. Miłośnik i znawca Tatr, współzałożyciel Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Autor m. in. esejów: *Przed zwierciadłem prawdy*, *Miasta umarłe*, dramatów: *Dyktator*, *Koniec Mesjasza*, powiastek filozoficznych: *Bajki o człowieku szczęśliwym*, *Kuszeniu szatana*. Autor trylogii fantastycznej: *Na srebrnym globie*, *Zwycięzca*, *Stara Ziemia*.

95. rocznica śmierci

29 VIII 1885 Urodził się w Przemyślu **KAZIMIERZ KLING** (zm. 4 VI 1942 w Warszawie), profesor chemii, współorganizator Instytutu Badawczego w Warszawie. Twórca polskiej szkoły analityków i metodyków badań ropy naftowej i gazu ziemnego. Autor wielu wynalazków, aparatów pomiarów. Członek i założyciel Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

125. rocznica urodzin

10 X 1850 Zmarł w Rzeszowie **FRANCISZEK SKIELSKI** (ur. w 1805 w Przemyślu), drukarz, założyciel pierwszej rzeszowskiej drukarni (w 1840). Zawodu drukarza uczył się w Przemyślu w drukarni Jana Gołębiowskiego.

160. rocznica śmierci

205. rocznica urodzin

14 X 1965 Zmarł w Krakowie **STANISŁAW RYMAR** (ur. 3 II 1886 w Haczowie k. Brzozowa), działacz społeczno-oświatowy, publicysta, regionalista. Organizator Narodowej Demokracji, założyciel Związku Haczowiaków. Ogłosił wiele artykułów historycznych, społeczno - gospodarczych, ustrojowych i oświatowych dotyczących bibliotek oraz organizacji oświaty. Zajmował się dziejami wsi ze szczególnym uwzględnieniem Haczowa. Jest autorem zarysu popularnonaukowego: *Z przeszłości Haczowa*, monografii: *Haczów wieś ongiś królewska 1350 - 1960*, *Wieś polska od zniesienia pańszczyzny do dni dzisiejszych*.

45. rocznica śmierci

15 X 1850 Urodził się w Stanisławowie **EDWARD FRANCISZEK ARVAY** (zm. 23 III 1926 w Rzeszowie), księgarz, drukarz i wydawca. Pracował w Warszawie w firmie Gebethner i Wolff, poznając tajniki zawodu. Po powrocie do Rzeszowa otworzył własną księgarnię, w celu wydawania Tygodnika Rzeszowskiego (trwało to bardzo krótko). Następnie rozpoczął wydawanie Głosu Rzeszowskiego. Brał udział w pracach wielu towarzystw m. in. Towarzystwa Muzyczno - Śpiewaczego „Lutnia”, Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i Towarzystwa Kasynowego.

160. rocznica urodzin

22 X 1860 Urodził się we Wzdowie k. Brzozowa **ADAM OSTOJA - OSTASZEWSKI** (zm. 4 III 1934 w Krakowie), poeta, malarz, architekt, wynalazca, pionier polskiej awiacji. Kształcił się w Polsce i za granicą (Krakowie, Tarnopolu,

Wiedniu, Paryżu, Berlinie), członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wynalazca silnika odrzutowego, konstruktor obserwatorium i samolotu. Właściciel Wzdowa.

150. rocznica urodzin

- 1 XI 1890 Urodził się w Radomyślu n/Sanem **JAN WIKTOR** (zm. 17 II 1967 w Krakowie), powieściopisarz i publicysta. W powieściach ukazywał nędzę wsi podgórskiej *Orka na ugorze*, niedolę chłopskiej emigracji zarobkowej *Wierzby nad Sekwaną*. Piewca krajobrazu i historii tradycji ziemi sądeckiej *Pieniny i ziemia sądecka*, autor relacji z podróży, szkiców, wspomnień.

120. rocznica urodzin

- 27 XI 1965 Zmarł w Londynie **JAN BIELATOWICZ** (ur. 16 XI 1913 w Nisku), prozaik, krytyk literacki, bibliograf, publicysta. Działacz Młodzieży Wszechpolskiej. Uczestnik kampanii wrześniowej, wstąpił do Brygady Strzelców Podkarpackich, brał udział w walkach o Tobruk i pod Monte Cassino. Redaktor „Biblioteki Polskiej”. Autor kilku tomów wspomnieniowych *Książeczka, Gaude Mater Polonia*, gawęd, antologii poezji *Azja i Afryka*, szkiców *Passaggiata*.

45. rocznica śmierci

- 29 XI 1930 Urodziła się w Warszawie **BOŻENA NIŻAŃSKA** (zm. 13 XII 1999 w Rzeszowie), choreografka, reżyserka widowisk folklorystycznych, animatorka kultury muzycznej w Rzeszowie i regionie. Założycielka zespołów pieśni i tańca m. in.: *Bandoska, Resovia Saltans, Rudki, Gacoki, Uśmiech*. Współtwórczyni Studia Operowego w Rzeszowie. Organizatorka wielu ogólnopolskich i międzynarodowych turniejów tanecznych. Współorganizatorka Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Artystycznych.

80. rocznica urodzin

- 4 XII 1980 Zmarł w Rzeszowie **ANDRZEJ GALAR** (ur. 20 X 1923 w Dąbrowie Górniczej), architekt. Autor projektów m. in. osiedla domków jednorodzinnych w Ustrzykach Dolnych, domu Ogniska Muzycznego w Dębicy, kościołów we Wrzawach i Ulanicy oraz Sanktuarium NMP w Chmielniku. Rysownik, fotograf, filatelista (autor projektów okolicznościowych datowników).

30. rocznica śmierci

- 10 XII 1805 Urodziła się w Zalesiu na Litwie **AMELIA ZAŁUSKA z OGIŃSKICH** (zm. 5 IX 1858 we Włoszech), kompozytorka, poetka, malarka, córka znanego kompozytora Michała Kleofasa Ogińskiego i Marii Neri, śpiewaczki. Współzałożycielka (wraz z mężem Karolem Załuskim) uzdrowiska Iwonicz Zdrój. Autorka projektów zabudowań uzdrowiskowych, zakładu kąpielowego, budynków dla kuracjuszy.

205. rocznica urodzin

- 13 XII 1885 Urodził się w Kraczkowej **JAN KWOLEK** (zm. 20 V 1958 w Przemyślu), ksiądz, historyk, archiwista. Absolwent rzeszowskiego gimnazjum, następnie Seminarium Duchownego w Przemyślu, gdzie został profesorem prawa kanonicznego. Dyrektor Archiwum Diecezji Przemyskiej. Autor wielu cennych prac naukowych.

125. rocznica urodzin

- 27 XII 1885 Urodził się w Skurowej k. Brzostka **JÓZEF JAŁOWY** (zm. 8 II 1954 w Rzeszowie), ksiądz, kapłan diecezji przemyskiej, wychowawca młodzieży, publicysta i społecznik. Redaktor tygodnika *Ziemia Rzeszowska* i pisemka sodalicyjnego *Pod znakiem Chrystusa i Maryi*. Opublikował kilkadziesiąt prac-książki, artykuły, broszury - głównie o charakterze dydaktycznym i dewocjonalnym.

125. rocznica urodzin

- 30 XII 1920 Urodził się w Radziechowie **JULIUSZ ROSS** (zm. 30 IX 1976 w Krośnie), historyk sztuki, wykładowca ASP w Krakowie, pracownik krakowskiego oddziału PAN. Współtwórca krośnieńskiego Muzeum Regionalnego oraz katalogu zabytków sztuki Krosna, których zarys dziejów i stan obecny zamieścił w książce *Ziemia krośnieńska*. Autor m. in. *Studiów z dziejów Jasła i powiatu, Z przeszłości Rymanowa Zdroju, Dawnej architektury Iwonicza Zdroju i jej walorów estetyczno-historycznych*. Współautor monografii *Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu*.

90. rocznica urodzin

Wykaz źródeł, w oparciu o które opracowano informacje do Kalendarium na 2010 rok:

Almanach podkarpacki 2000, pod red. J. Szkutnika i J. Świeboby, Rzeszów 1999; Artyści Polski południowo-wschodniej: 1950-2000, pod red. J. Nowaka, P. Rędziniaka, Rzeszów; Jarosław 1999; Balicka G.: Patroni przemyskich ulic, Przemyśl 1999; Carrasat P. F. R., Marcadé I.: Style i kierunki w malarstwie, Warszawa 1999; Chojińska-Mika J., Dzięgielewski J., Maciszewski J.: Encyklopedyczny słownik historii Polski, Warszawa 1996; Czarnota M.: Patroni przyszłych rzeszowskich ulic, Rzeszów 2006; Dawni pisarze polscy od początków piśmiennictwa do Młodej Polski. Przewodnik biograficzny i biobibliograficzny. T. 1-5, Warszawa 2000; Encyklopedia PWN w trzech tomach. T. 1-3, zesp. encyklopedii Dyczkowski A [i in.], Warszawa 2001; Encyklopedia Rzeszowa, Rzeszów 2004; Gacek J.: Honorowi obywatele miasta Rzeszowa, Rzeszów 1998; Górny G.: Leksykon literackich laureatów Nagrody Nobla, Kraków 1993; Helwin W.: Stary Cmentarz w Rzeszowie 1792-1909, Rzeszów 2002; Leksykon malarstwa od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1992; Leksykon muzyki od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1995; Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny PWN, Warszawa 2000; Literatura polska. Encyklopedia PWN, Warszawa 2007; Literatura świata. Encyklopedia PWN, Warszawa 2006; Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900-1980, Rzeszów 1982; Nowa encyklopedia powszechna PWN. T. 1-8, zesp. red. W. Baturo i in., Warszawa 2004; O patronach rzeszowskich ulic, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów 1994; Pietrkiewicz W.: Wybitni ludzie Podkarpacia, Krosno 1988; Pietrkiewicz W.: Znane i nieznanne kobiety Podkarpacia, Krosno 1995; Ruszel K.: Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem, Rzeszów 2004; Simmons J.: 100 najwybitniejszych uczonych wszechczasów, Warszawa 1997; Słabczyński T.: Encyklopedia odkryć i odkrywców, Warszawa 2004; Słownik historyków polskich, oprac. red. Rosińska-Jackl M., Warszawa 1994; Słownik pisarzy rosyjskich, pod red. F. Nieuważnego, Warszawa 1994; Stanisław T.: Wybitne postacie Rzeszowszczyzny, Rzeszów 1984; Śródka A.: Uczni polscy XIX-XX stulecia. T. 1-5, Warszawa 1995; Świstak Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu, Tuchów 1998; Świstak Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Suplement, Tuchów 2000; Ta Ziemia była Ich Domem, pod red. W. Chmury, Ropczyce 2006; Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny. T. 1-9, pod red. J. Czachowskiej i A. Szałagan, Warszawa 1997; Zajac E.: Obywatele Honorowi Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka, Sanok 2002

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie
Nakład 150 egz.
Sekcja Poligrafii
Rzeszów, ul. Sokola13

Fryderyk Chopin (1810-1849)

**ROK 2010
ROKIEM CHOPINOWSKIM**